Ajatuksia työelämäjaksolta

7.6.2019

Olen työskennellyt ammattikorkeakoulussa lehtorina kohta yhdeksän vuotta ja hakeutuminen työelämäjaksolle tuntui tässä kohdassa ajankohtaiselta. Opetustyössä on tärkeää pysyä ajan hermoilla ja tämä edellyttää tietojen ja taitojen päivittämistä monella tapaa.

Päädyin valitsemaan työelämäjaksolleni kaksi erilaista paikkaa lasten fysioterapian alueelta. Minulla on aiempaa työkokemusta mm. perusterveydenhuollon lasten fysioterapiasta ja siten oli mielenkiintoista nähdä Seinäjoen keskussairaalan lasten fysioterapian toimintamallia käytännössä. Toiseksi paikaksi valitsin Tuki- ja osaamiskeskus Eskoon Seinäjoella. Olin kiinnostunut tutustumaan kehitysvammaisten lasten ja nuorten fysioterapiaan sekä palveluketjuun, koska tämä osa-alue oli itselleni hieman vieraampi.

Seinäjoen keskussairaalan lasten fysioterapia

Keskussairaalan lasten fysioterapeutti tekee tiiviisti yhteistyötä moniammatillisissa työryhmissä, jolloin saadaan paras mahdollinen kokonaiskuva asiakkaan tilanteesta. Fysioterapeutin työssä korostuu lapsen motorisen kehityksen ja toimintakyvyn arviointi, jonka fysioterapeutti tekee usein yhden käyntikerran perusteella. Fysioterapeuttisessa tutkimisessa ja arvioinnissa käytetään apuna erilaisia mittareita, joista keskussairaalassa on jatkuvassa käytössä mm. MFED-testistö (Münchener Funktionelle Entwicklungsdiagnostik), eli imeväisiän toiminnallinen kehitysdiagnostiikka, joka tutkii lapsen psykomotorista kehitystä ensimmäisen elinvuoden aikana eri kehityksen osa-alueilla. Edellisen lisäksi käytössä on Movement ABC-2-testistö (Movement Assessment Battery for Children -second edition, Henderson ym. 2007). Testin tarkoituksena on mitata 3–16 -vuotiaiden lasten ja nuorten motorista suoriutumista ja arvioida lapsen kehityksellisiä koordinaatiohäiriöitä. Testi soveltuu parhaiten lievien ja kohtalaisten motoristen ongelmien havainnointiin.

Työskentely keskussairaalassa vaatii fysioterapeuteilta tänä päivänä monenlaisia taitoja vahvan substanssiosaamisen lisäksi. Fysioterapeuttisten johtopäätösten ja ongelmanratkaisukyvyn lisäksi täytyy kyetä hahmottamaan nopeasti asiakkaan kokonaistilannetta, tämän pohjalta tehdään myös suosituksia fysioterapian jatkotarpeesta. Työskentelyssä kokemus tuo luonnollisesti varmuutta, mutta myös kollegoiden tuki on arvokasta. Hyvin tärkeässä osassa ovat myös vahvat vuorovaikutustaidot asiakkaiden ja heidän perheidensä kanssa. Fysioterapeutin on kyettävä kohtaamaan perheitä erilaisissa elämäntilanteissa ja kriisienkin keskellä. Perhetilanteet saattavat olla tänä päivänä monitahoisia ja pirstaleisia. Fysioterapeutin täytyy ymmärtää ihmisten erilaisuutta ja monikulttuurisuutta, unohtamatta maalaisjärkeä ja käytännön tilannetajua.

Tuki- ja osaamiskeskus Eskoon fysioterapia

Tuki-ja osaamiskeskus Eskoossa työskennellessään fysioterapeutti osallistuu yksilöllisen fysioterapian

toteuttamiseen sekä asiakkaan motoristen taitojen ja toimintakyvyn tutkimiseen ja arviointiin. Fysioterapeutti tekee tiivistä yhteistyötä eri ammattiryhmien edustajien kanssa. Eskoossa on otettu käyttöön ICF-viitekehys (Internationas classification of Functioning, Disability and Health, WHO 2001) hyödyntämään moniammatillista kuntoutusprosessia. ICF-viitekehys luo raamit asiakkaan toimintakyvyn jäsentämiselle ja sen tavoitteena on päästä pois sairaus- ja diagnoosikeskeisestä ajattelutavasta. ICF- viitekehyksessä tehdään näkyväksi asiakkaan toimintakyvyn eri osa-alueiden vaikutukset arjessa suoriutumiseen ja osallistumiseen sekä huomioidaan myös yksilö- ja ympäristötekijöiden vaikutukset.

Eskoossa työskennellessään fysioterapeutti tarvitsee voimavara-ajattelua ja positiivista asennetta, kykyä iloita pienistä edistymisen askeleista ja onnistumisista yhdessä asiakkaiden sekä heidän perheidensä kanssa. Fysioterapeutin tehtävänä terapiatilanteissa on tukea asiakkaiden uskoa omiin jäljellä oleviin taitoihin ja kykyihin. Fysioterapeutti tarvitsee ammattitaitoa tulkita asiakkaan vointia päivästä ja tilanteesta riippuen sekä tarvittaessa muuttaa suunnitelmia ja tehdä luovia ratkaisuja. Lempeä kohtaaminen, kosketus ja avustaminen sekä tuvallisen ilmapiirin luominen ovat tärkeässä roolissa asiakkaiden kanssa, joiden kommunikointikyky on usein niukkaa ja haastavaa tulkita. Tarvitaan myös paljon kärsivällisyyttä ja ajan antamista sekä lämmintä sydäntä, joka mielestäni tarkoittaa tässä yhteydessä mm. asiakkaista välittämistä ja empaattista sekä kunnioittavaa suhtautumista.

Tuki- ja osaamiskeskus Eskoo ja Suomen Kinestetiikkayhdistys suunnittelevat Eskoosta kinestetiikan kehitysvammahuollon valtakunnallista osaamiskeskusta vuoden 2019 aikana. Eskoossa on pitkä kokemus kinestetiikan toimintamallista ja tämä näkyi niin fysioterapeuttien kuin hoitajienkin työskentelyssä. Kinestetiikka mahdollistaa sekä avustettavalle, että avustajalle voimavarojen aktiivisen hyödyntämisen. Avustettavaa huomioidaan yksilöllisesti ja hänen toimintakykyään pyritään ylläpitämään ja edistämään.

Lasten ja nuorten fysioterapian opiskelu ja opetus ammattikorkeakoulussa

Ammattikorkeakouluopetuksen täytyy pystyä tuottamaan fysioterapeutteja, joilla on perustiedot ja taidot toimia lasten ja nuorten fysioterapiassa. Työelämäjakson aikana tein havaintoja, jotka vahvistivat kokemusta siitä, että olemme opetuksessa asian ytimessä ja ajan hermoilla. Työelämäjaksolla korostui vuorovaikutustaitojen tärkeys sekä asiakkaiden ja perheiden kohtaaminen. Jäin miettimään, miten näitä taitoja voi parhaiten opettaa? Opiskelijoiden kyky itsereflektioon, omien voimavarojen, vahvuuksien ja kehitettävien asioiden tunnistaminen ovat tärkeitä asioita matkalla kohti ammatillisen identiteetin kehittymistä.

Työelämäjakso antoi itselleni ammatillisesti paljon, uutta motivaatiota lasten ja nuorten fysioterapian opetukseen ja ymmärrystä tämän päivän ilmiöistä, jotka ovat keskiössä. Sain myös vahvistusta olemassa olevien opetussisältöjen merkityksestä ja jatkokehittelyideoista. Toivon mukaan tulevaisuus tuo tullessaan myös uusia yhteistyökuvioita, esimerkiksi opintovierailujen ja käytännön harjoitusten osalta. Työelämäjakso on ainutlaatuinen tilaisuus päästä näkemään erilaisia toimintatapoja fysioterapiatyössä. Iso kiitos sekä keskussairaalan lasten fysioterapeuteille, että Eskoon fysioterapeuteille ja muille ammattihenkilöille ja tietenkin myös työnantajalle tästä ajasta!

Marjut Koivisto
fysioterapian lehtori, SeAMK